

INSEMNAȚI

Contribuții la istoricul societății

„Junimea” dela Iasi

Correspondența lui S. G. Vargolici cu Iacob C. Negruzzi publicată de Gh. Cardaș.

Paris, 8 Martie 1869

3, Rue de la vieille Estrapade.

Săutare lahtie amice!

Ultima Dv. scrisoară a lăsat neatinse multe puncte din a mea, asupra cărora aș fi dorit să am un răspuns. Dar timpul va lipsi negreșit, și vă mulțumesc că mi-ați scris asupra unui punct mai puțin răspuns întru un mod categoric.

Înțeleg foarte bine că dv. să aprobați fără rezervă articolul d-lui Maiorescu, căci fără îndoială în convingerile ce puteți avea în fiecare moment cu d-lui, sunteți în pozițiunea de a căsi mai adânc în ideile d-sale, și a ști, de exemplu, că articolul în chestiune „nu ucidă decât ce s-a făcut până acum, dar combate pe cel care n'au urmat calea cea bună arătată” de bătrânii campioni ai literaturii noastre. Sunt fericiți de a auzi de la dv. această declarație, căci sunt sigur că aceasta e și ideea d-lui Maiorescu. Vă mărturisesc însă că noi lectorii „Convorbirilor” cari nu avem plăcerea să fim împreună cu d-lui, nu putem vedea decât cele scrise în articol.

Acest articol este foarte categoric și afirmativ, și e cu neputință să se înțelească asupra înțeleșului lungii tirade oratorice ce umple coloana întâia dela pag. 303. D. Maiorescu nu face acolo nici o excepțiune, el condamnă tot fără îndurare.

Mă întrebați dacă toți autorii, cități de mine, au merite, și vă îndoiți că-i cunosc. Mai cu seamă Eliade și Mureșanu nu au nici de cum fericierea de a vă plăcea. Vă acord că acești poezi n'au fost todeauna de-o potrivă inspirați. Dar oare care e omul fie și cel mai mare geniu, ce a produs numai capodopere în viața lui? Eu unul nu cunosc în nici o literatură, și prin urmare nu pot nici într-un mod admite concluziunea dv. că dacă Bolintineanu bună oară a scris în timpurile din urmă poezii rele (pe care din nefericire am avut ocaziunea să le citesc); el e rău poet; și că n'a putut niciodată să facă ceva de merit. Mai adăogiți pe urmă că dacă aș cunoaște în persoana pe Eliade sau pe Bolintineanu, grabnic m'aș convinge că am fost în eroare. Nu pricep ce înțelegeți prin această frază, și mi-ar plăcea să mi-o explicați, căci nu pot crede că vreți să ziceți că fizicul acestor doi poezi m'ar convinge că ei n'au putut niciodată să scrie bine, pentru că aș vedea zăgrăvită oarecum pe fața lor neinteligentă — cu toate că acest înțeles pare a rezulta din cuvintele dv. În adevăr, n'am avut multumirea să văd nici pe unul, nici pe altul în persoană, dar îl cunosc prea bine din scrierile lor, căci cunosc sentimentele lor intime, credințele lor, inspirațiunile lor patriotice, cunosc în fine tot sufletul și inima lor; și prin urmare mă pot dispensa de trăsăturile feței lor, care nu face nimic în chestiune.

Îmi place să văd protestatiunile ce faceți în favoarea lui Alexandri; însă când gândesc că acest poet așa de iubit de societatea dv. n'a făcut decât vro câteva buciți care să satisfacă delicații ei gust; când văd pe d. Maiorescu strigând că am făcut un teatru național, fără a avea o singură piesă dramatică... (se vede că d-lui nu și-a dat niciodată osteneala să citească repertoriul dramatic al lui Alexandri), atunci zău mă întreb în ce consistă admirațiunea d-voastră, și pe ce motive se bazează ea? Iată răspunsul ce nu mă mîr de foc că presa română în genere a primit cu indiferență articolul d-lui Maiorescu. Asemenea exagerări, vă mărturisesc, mai că nu meritau un răspuns serios. Ele se născuseră de sine, și oricât de competentă e pana d-lui Maiorescu, n'a reușit a le da importanța ce vroea. Dv. însă explicați, lucru astfel: acesta e dreptul dv., dar mie mi'veți permite să am o altă părere. Nu mi rămâne acum decât a aștepta răspunsul ce promiteți că se va face de unul din dv., cu toate că aceasta are foarte mult aerul de a fi o mică manoperă. Nu vreau însă să vă judec pe întru nimica chestiunea, căci în curând voi judeca prin mine însumi.

Cât pentru convicțiunea fermă ce aveți că întorcându-mă în țară o să mă apropii în privirea aceasta de părerile dv. vă pot asigura că vă înșelați, căci acestea nu sunt flusii de tinerețe, precum credeți dv. (asemenea flusii pot avea domni despre care mi vorbiți, pentru mine ele au zburat de mult) ci opinii fundamentate, ce nu cred că le voi schimba vrodată. Deși sunt departe de țară, aceasta nu mă împiedică ca să știu ce se face în ea; ba poate pozițiunea mea e mai favorabilă, pentru că pot judeca lucrurile ca simplu spectator, fără să fiu eu însumi în joc, și prin urmare se pun de multe ori la mijloc pașune și amor propriu.

Mă opresc aci căci mă tem să nu cumva, continuând să atrag lașiși asupra-mi înfruptarea de a fi declamator.

Vă salut cu afecțiunea unui amic bun și sincer.

S. G. VARGOLICI

Al V-lea Congras Internațional de Istorie dela Bruxelles

O comunicare întârziată, dar de o vechică actualitate — de VICTOR IANULESCU

De bună seamă căl mai urias din câte au mai fost și fără exagerare unul dintre cele mai reușite congrese de istorie. Aici 960 membri, — savanți din lumea întreagă, — care reprezentau toată autoritatea științelor istorice — abia au început în frumoasa sală a palatului Academiei, unde s'a deschis congresul. Amestec interesant de rase, de neamuri, de generații, pe același domeniu al științei. Statele-Unite, Canada, Japonia, Australia, India, Africa de Sud, Statele Europene își aveau reprezentanți. Savanți bătrâni cu bărbii înălțite de vârstă, gârbovi de vreme și de studiu în aplicarea lor de o viață peste documente și hrisoave, nume mondiale, autorități tenute a căror apariție stârnea admirație și respect, alături de savanți în floarea vârstei, discipoli celor dinăd, alături de cunoscătorii gloriei, stăpâni pe o vastă erudiție și o largă experiență și alături de generația cea mai tânără, elevii de ieri, speranța de mâine, — tineri distinși și continuatori curajoși. Iată de pildă un grup care m'a impresionat adânc: D-nii Bémont, Iorga, Pârvan și Marinescu. Bătrânul savant Bémont e fostul profesor al d-lui N. Iorga, d. Iorga e fostul profesor al d-lui Pârvan, iar d-nii Iorga și Pârvan sunt fostii profesori ai d-lui Marinescu, trei generații de profesori, trei generații de elevi, toți membri ai aceluiași congres.

Pe fețele tuturor acestor învățați se citește bucuria reînnoirii după atâta amar de vreme de izolare, în care idola a fost amputată, în care progresul a fost paralizat. E un neastâmpăr de mulțumire, e setea de necunoscut, de noi descoperiri, de noi cercetări ce vor fi împărțite tuturor prin cele trei sute de comunicări anunțate. Atâtea noi cercetări cari vor schimba în mod real tot fundamentul clădirii istorice a unei epoci, atâtea noi descoperiri cari vor prăbuși instituții inventate și vor face să isorască drumuri noi și viața necunoscută în trecutului enigmatic.

Nu au fost invitate decât statele membre ale Societății Națiunilor, participarea fiind bazată pe principiul ei de fundament. Ar fi fost prea sfidător și prea dureros de crud ca în țara cu rîmi încă sângărande, acei ce au strivit științele și arta sub cizme de criminal, să fi fost invitați a roșii teorii de înfrățire intelectuală și de progres științific. Nu; era peste pu-

tință și congresul celor mai luminați și umaniști oameni de știință a afirmat-o.

Pe de altă parte Austria n'a participat din cauze valutare. Incât caracterul predominant al congresului a fost pur latin.

În afară de delegații Italiei, Spaniei, Portugaliei, României, numai Franța însăși avea reprezentate peste 50 de instituții, Academii, universități, societăți, etc., cu peste 100 de delegați, tot ce are știința franceză mai de seamă.

Congresul prezidat de savantul francez Homolle, s'a deschis în prezența familiei regale. Au roșit discursuri de deschidere numai președintele comitetului de organizare, profesorul Pirenne, și ministrul de științe și arte Nolf, după care s'a trecut în secțiuni.

Lucrările congresului au fost repartizate, câteva în secțiuni, iar restul în 13 secțiuni — fiecare din ele cu câteva sub-secțiuni.

S'au făcut peste 300 de comunicări — foarte interesante — cele mai multe, însă au tratat chestiuni cu totul speciale rezervate competenței unui mic grup de savanți.

Dar noi să urmărim activitatea delegațiilor noastre ale căror succese au fost în deosebi semnificate de tot.

D-l profesor Iorga a făcut parte din două secțiuni: din secția III-a a studii bilingve pe care a prezidat-o la mai multe ocazii și din secția X-a de istoria artei și arheologiei, pe care de asemenea a prezidat-o la o ședință, dublă cinște de care foarte puțini dintre congresiștii s'au bucurat.

Secțiunea bizantină — unde a făcut importante comunicări ilustrii invitați ca Millet, Marz, Parnot, Grégoire, Delcheys, Peters, etc. d. Iorga a fost nervul ei. A participat la toate ședințele, a prezidat o parte din ele, a luat parte la toate discuțiile, umind pe cel prezidat cu bogată și erudite, cu vastele sale cunoștinți diverse și multiple și cu finețea spiritului său critic.

La această secțiune și-a făcut comunicarea sa despre: **România danubiană și barbarii în veacul al VI-lea**, chestiune de o importanță deosebită nu numai pentru începuturile noastre ca neam și ca limbă. Într'un palid rezumat ar fi:

Desvoltarea originală a societăților europene, din evul mediu, se sprijină pe baza tradițiilor neclintite ale Imperiului, în prima linie, și ale Bisericii — Imperiu pe progresele elementare de inițiativă cari sunt acele „Romania” populare, apărute în momentul când Roma oficială își părășese misiunea sa.

Peninsula balcanică a avut și ea de asemenea ale ei Romanice, dintre care cea mai puternică se găsea în bazinul Dunării. Ea se distinge, ca și cele din Noric, din Veneția, din Sardinia, din Roma chiar, prin organizații populare spontane și prin participarea permanentă a maselor. Acele judecături constatate prin mențiunile din sursele anterioare, există în secolul al IV-lea, perfect fixate în liniile lor generale. O comparație între mărirea Bizanținului Procopiu și informațiile mai vechi face să se vadă de asemenea caracterul etnic pur roman.

Comunicarea, fără să se oprească la fenomenele politice (miscarea pretinsului Vitalian) sau religioase (aparitia „călugărilor scilii”) dar ținând seama de asemenea de caracterul Bisericii danubiene primitive, caută să pună conținutul cronicei bizantine în cadrul său de istorie generală. Ea dovedește că Romanii erau deja fixați în Orient trei secole înainte „jurământului din Strasburg”, dată pentru Occident.

O parte din invitații prezenți au ținut să mulțumească și să facă elogioase aprecieri pentru importanța comunicării. Iar profesorul Grégoire a solicitat-o cu insistență pentru publicarea ei în Revista de Istorie și Filologie din Bruxelles.

La secția X-a de istoria Artei, d. Iorga a vorbit despre: **Originele Artei populare românești**, arătând și câteva superbe exemple de țesături și covorașe expuse special în sală.

D-l profesor Pârvan a făcut parte din secția II-a, de istorie greacă și română unde și-a expus comunicarea sa despre: **penetrația helenică și helenizările în valea Dunării după ultimele descoperiri arheologice.**

Au fost pe aceste locuri o străveche civilizație din timpurile preistorice. Către mijlocul veacului al VII-lea, gurile Dunării sunt încadrate de două colonii grecești ioniene. D-l Pârvan dovedește întemeierea de factorii grecești și o întregă penetrație în interiorul țării noastre, în sus pe văile apelor, urmărirea apoi invazia celtică cu consecințele ei dezastruoase, ridicarea getilor și venirea Romanilor — lucruri de o importanță capitală — datorită ultimelor descoperiri arheologice.

D-l Rostovtzeff, marele istoric rus, semnalează însemnătatea acestei comunicări care confirmă unele descoperiri din sudul Rusiei și mulțumeste d-lui Pârvan pentru însemnata contribuție.

D-l Marinescu, profesor, și membrul al școlii române din Franța, un fost elev al d-lui Iorga — făcând parte din secția V-a, de istoria coloniilor, roștește comunicarea sa despre: **„Prêtre Jean”, țara sa, explicația numelui său.**

Misteriosul suveran domniad asupra unui popor creștin și pe care lumea îl plasa în evul mediu, când în Asia, când în Africa, dovedește că un era altul decât **regale Etiopiei.** Confuziile cari se făceau în ce privește țara asupra căreia domnea, le explică prin fapta ideea ce se avea asupra întinderii Indiei. Numele de **Prêtre Jean** a rezultat din transmiterea prin intermediul negustorilor italieni a unui cuvânt amănăr desemnând pe regele etiopian. Forma italiană a fost în urmă tradusă în diferite limbi occidentale și astfel s'a ajuns să se desemneze în Franța, Anglia, Germania și Spania printr'un nume propriu și un nume comun, reșunând în persoana acestui suveran a titlului de rege și a calității sale sacerdotale.

La această comunicare — cu totul nouă — și care aducea la cunoștință senzațională și precisă o chestiune atât de discutată — a ținut să asiste și fostul său profesor d. Iorga precum și profesorul său dela Sorbona d. Lot — amândoi l'au felicitat pentru importanța contribuției expuse cu atât de bogată argumentație și într-o formă perfectă. De asemenea, profesorul Simar mulțumeste pentru revelațiunile făcute și care sunt de o utilitate nespusă.

În afară de aceste succese individuale, apreciate cu insistență înăuntrul fiecărei secțiuni respective, România a mai reperat unul de o însemnătate deosebită prin persoana d-lui profesor Iorga.

După cum am spus la început, nu s'au ținut discursuri de cât acele de deschidere ale profesorului Pirenne și ministrului Nolf. Pentru acest discurs de închidere, discurs resumativ al lucrărilor, a fost ales printre cei o mie de invitați, d. profesor Iorga; lui i s'a încredințat această mare onoare care se revărsa asupra numelui lui întreg, prin el. Iată de ce acest congres a fost nu numai o victorie a latinității, dar o mare onoare a României și un strălucit succes al științei românești.

Dăm mai jos discursul de închidere roștit de d. Iorga. „Însărcinat de blurosu să vorbesc, înainte de a ne separa în numele membrilor congresului și cerându-le pentru această permisiunea, trebuie să exprim mai întâiu mulțumirea noastră unanimă pentru buna primire ce mi s'a făcut, atât de către colegii noștri belgieni cât și de către toți aceia cari, în această țară primitoare, s'au interesat de vizita și de lucrările noastre. „Aci chiar, sub președinția unui istoric național, care a știut în ceasul cel mare al istoriei timpului nostru să fie, prin suferințele sale, la înălțimea marelui suflet al țării. Apoi, la recepția dela Palatul Regal, care ne-a dat prilejul să prezen-

tăm omagiile noastre respectuoase Regelui, a cărui figură aminteste momentele cele mai eroice din apărarea acestei noble țări împotriva unui atac brutal și clinic, precum și Regelui, ale cărui cuvinte de mângâiere au îndulcit de atâtea ori durerile acolora cari s'au jertfit pentru menținerea dreptei și independentei națiunii lor.

„De asemenea, la Hotel de Ville, unde am fost primiți de magistratul care știu să se împotrivescă poruncii cetroptitorului, această conștiință civică belgiană care se leagă deadreptul de marile lupte pentru libertate ale cetățenilor din Flandra Medievală. Sub bolta Sfintei Gudula, unde avântul religios a dat vechilor coruri ale bisericii latine viața pe care execuția singură n'ar putea-o învia niciodată. Și nu vom putea uita scriile acestea în care — la Ministrul Științelor și Artelor, la secretarul congresului nostru demn de recunoștința noastră, la D-na Ganshof, la D-na Errera — am putut cunoaște pe toți acei cari, în societatea atât de strălucită din Bruxelles, se interesează cu patimă de munca spiritului atât de nedrept disprețuit astăzi în goana către cucerirea plăcerilor materiale.

„Aceste ședințe de știință istorică nu vor fi fost pentru noi numai prilejul bine venit de a ne regăsi între noi acei cari am colaborat la atâtea congrese și de a distinge pe acei cari, susținându-ne astăzi munca, se pregătesc să ne ducă sarcina mai departe. Aceste ședințe nu vor fi provocat numai expunerea interesantă a noilor descoperiri și a interpretărilor inedite îmbogățind, prin aceasta, tezaurul materialului istoric care se îngrămădește neînecat în chip aproape neliniștit. Aceste ședințe și-au avut rostul și din alte puncte de vedere nu mai puțin esențiale.

„Și-a putut da seama cineva acum mai mult chiar decât la reuniunile anterioare, de nevoia absolută — cerută de înțelegerea unui fenomen istoric aparținând unei națiuni și unei epoci anume — de a fi orientat în toate domeniile învecinate și chiar asupra tuturor fenomenelor corependente, oricare ar fi data lor, temelii lor locale și accidentele superficiale care le disting. Istoria universală intervine de fapt la fiecare pas în istoriile naționale, regionale și speciale. Acest lucru s'a văzut când, după fiecare comunicare, se ridica cineva, venind dintr'un alt domeniu de cercetări, pentru a arăta tot ce se poate aduce de acolo pentru înțelegerea integrală, care e singura cunoștință adevărată în Istorie.

„S'a dus vremea când faptul își era de ajuns sine însuși, faptul câștigat metodic, definit exact, gate să fie așezat la locul lui printre alte fapte similare. Astăzi în istorie, de asemenea, există nevoia imperioasă a interpretării. Fără ea nu poți prețui rezultatul studiilor, chiar a celor mai strălucitoare și mai ferice. Ei cari istoricul o interpretare, pe care descoperindu-și subiectivitatea, el trebuie să îndrăznească a o face, cu toată responsabilitatea, pe care o implică. Se cere un pic de individualitate de a noastră pentru a da faptului istoric o fizionomie ce nu i-o pot contura elementele sale constitutive singure. Chiar exagerările ipotetice sunt preferabile unei capitulații prudente în fața neînțeleșului, pe care îl prezintă materialul istoric lăsat în propria lui voie.

„Dar după înțuzunea, multă vreme în vigoare, că, pentru a face istorie, interpretarea materială a faptelor e suficientă, din ce în ce mai mult se afirmă credința că interpretarea veritabilă nu poate fi decât aceea care pleacă dela psihologia poporului, națiunii, formelor sociale. De-a lungul formelor leșne de mână, ale așa numitului „materialism istoric” se distinge limpede că tot ceace se petrece în omenire e în funcție de suflet. Pfiacă morală, deci, le domina pe celelalte.

„Dar această pricină nu trebuie căutăată în întâmplarea unică a marilor personalități istorice. Masele populare, care nu sunt numai o pleabă fără caracter ci, dimpotrivă, laboratorul însăși de unde pornesc către o formă superioară, marile curente care însuflețesc, renouesc, revoluționează și armonizează din nou masele populare, deci, ele își oglindesc credințele starea de suflet în incidentele istoriei. Și suntem, docl, obligați, oricât am contempla eroii, să avem urechea aplecată către acest „popor” în adâncimile imense ale cărui s'a elaborat trecutul întreg și se elaborează necontenit viitorul.

„În nici un mediu aceste idei n'ar fi putut reuși mai clare ca aici al Belgiei delă după război. Era a arătat, în adevăr, că preparativele materiale cele mai uriașe, arându-se cea mai perfectă a furțiilor deslanțuite nu poate să distrugă această formidabilă forță care este voința unei națiuni. Și ea dovedește că, după cele mai teribile catastrofe, totul se face dela sine prin jocul normal al suferințelor zilnice venind din acul rezervor necesar, care este conștiința unei democrații cultivate, unind la triumfulle industriei credința într'un sens superior al vieții.

„Dorind că, până la un alt congres, aceste principii să sfârșească prin a cuceri națiunile încă rebele, care să le recunoască și să se supună direcțiunii lor și să fie, astfel, restabilită pacea morală a lumii astăzi imposibilă, cătă vreme religiei umane care se desprinde din însuși studiile noastre, se opune o altă, inspirându-se încă la idoli morți ai unui trecut de violență. Voi termina aceste câteva cuvinte prin a lega de cele mai bune speranțe ale viitorului atât de greu călăi a-l afirma în haosul actual, sfiorările viitoare ale științei istorice și amintire acestor dipe de împărțire intelectuală, în țara de sacrificii, todeauna propice afirmării idealului”.

„Trebuie să adăug că unul dintre multele rezultate practice ale congresului a fost, între altele, crearea unei reviste de studii bizantine, cu sediul în Bruxelles, în al cărui comitet de conducere a fost ales domnul profesor Iorga.

VICTOR IANULESCU

Schimb

Profitând de faptul că unele ziare au crezut că mitropolitul Saguna s'ar fi născut la Râșinari, d. Octavian Goga — cunoscutului ser de culoare aversecan — profită de ocazie să anunțe că

„Saguna nu s'a născut la Râșinari... DAR în schimb, Goga s'a născut la Râșinari!”

Absolut autentic.

Aforisme

Trăind capeți o filosofie pe care tibi însușești cu fiecare nouă decepție, așa că atunci când mori, însușezi maximul înțelepciunii. Din nefericire experiența te nu poate servi nimănui, fiindcă toată atunci închiși ochii și tu mai ai putința să împărășești alora, ca să profite de ea.

(Din romanul „Rătăcirile” de Alda Vrioni).

Opera postumă a lui Rimsky-Korsakov

Ni se scrie din Berlin că Staatsoper a reprezentat săptămîna trecută opera postumă a celebrului compozitor rus Rimsky-Korsakov. Subiectul operii este o legendă a lui Puskin și tratează viața țarilor. Libretul a fost scris de cunoscutul scriitor polonez Vladimir Bielski și muzica a fost compusă în 1908, anul morții marelui compozitor.

Opera a fost reprezentată la 1914 de opera din Paris fără mare succes. Acum reiată de Opera din Berlin, opera postumă a clasicului autor rus a fost reprezentată cu desăvârșit succes. Rolul principal l'a cântat, deșoară Zinaida Turanskaja, iar rolul astrologului l'a creat și l'a cântat un celebru compozitor al nostru cântărețul român Leonard Avramescu, care este foarte apreciat în străinătate și unul dintre cei mai de seamă protogoniști ai operii berlineze. Decorațiile „Cocoșului de aur” le-a

pictat de Henrich Cevicoff, decoratorul teatrului „Pasărea albastră” din Moscova.

O noua luorare a lui d'Annunzio

Gabriele d'Annunzio, poetul de mare talent și marele mastru al reclamei internaționale — pregătește, după cum scriu ziarele italienești, o nouă lucrare dramatică „Aventurierul”, care va fi o aventură. „Corriere della Sera”, spune că noua lucrare va fi o șarjă la adresa unor politicieni și nu este exclus ca d'Annunzio care se face adversar al lui Mussolini, să îndrăznească să persifereze pe însuși protagonistul armatei celor cu cămeși negre. Noua lucrare a lui d'Annunzio va fi jucată la toamnă și e firesc, că rolul de frunte să-l creze iar d-na Ida Rubinstein... Căci logica d'annunziană nu se schimbă și Duse și Ida nu îmbătrănesc...

Moartea lui Claude Terrasse

Ziarele noastre au uitat să înregistreze moartea compozitorului Claude Terrasse, artistul desăvârșit, ale cărui melodii fine sunt înrudite cu sufletul lui Hervé și Offenbach. Claude Terrasse a compus nenumerate opere ușoare, având libertăți cunoscute, pe Robert de Fiers, Tristan Bernard, Maurice Donnay, etc... „Mariage de Télemaque” lucrare de frunte a lui Terrasse este cunoscută în lumea întreagă și opera „Eu, tu, el” a cucerit toate scenele europene și americane. Compozitorul francez moare tânăr, abia a trăit 56 de ani și era unul dintre cei mai apreciați artiști de orgă al Franței.

„Ia da cărămida”

Am publicat, într'un număr trecut al „Adevărului Literar”, celebra cacofonie a d-lui Oct Gogo: „Cu păr roș ca cărămida”. D. Gogo, interviewându-se pe sine însuși, a obținut dela d. Gaga următoarea geneză a versului citat:

„Într'un saț de pe Târnave, nu din Polonia, am văzut odată această solitudine a unei fețe de evreu, care în mijlocul veseliei țărănilor, într'o zi de Duminică, neavând altceva de ispișit decât vina de a fi copilă odiosului Barhă — putredă, cărciumarul din partea locului, a trezit în sufletul meu un sentiment viu de milă și compătimire. O, e foarte mult de atunci. Eram și eu abia un copilăndru. Dela această fragedă vârstă însă, am putut face deosebirea între vroitul cinsit care suferă de pe urma unor condamnable prejudecăți, și acaparatorul scârbos dela taraba unei cărciume sau a unei gazete. Pe față o chema Iida. Avea ochii verzi și părul roșu. Culoarea lui și necesitatea rimei mi-au dat comparația fatală. Dar numai cetitorii meschin pot vedea aci cacofonia.

Cetitorii onști și inteligenți au văzut simpatia mea pentru cei oropșiți. Am numeroase scrisori din partea multor evrei cari mi-au mulțumit pentru aceste strofe, introduse de-atunci încoace în mai multe antologii evrești. Vedeți deci că am avut și unele satisfacții de pe urma cacofoniilor mele!”

Comentariile noastre cu privire la răspunsul d-lui Gagu, — în numărul viitor.

În ultimul număr al „Lumii literare și artistice” (dela 10 Iulie 1923) citim următoarele:

„Atragem atenția direcției Adevărului Literar asupra articolelor semnate de d. Octav Minar cu titluri cari variază: Eminescu despre Platon, Eminescu despre Aristotel, etc., etc.”

„Ar fi bine ca asupra acestor articole direcția să ia informații de la d. prof. Petrovici și va afla că d. Minar nu face decât să reproducă pagini întregi din cursul profesorului de filosofie dela Iasi, pe care apoi fără ghilemet, le atribuie lui Eminescu”.

E o gravă învinuire. Așteptăm precizări din partea d-lui profesor universitar I. Petrovici; așteptăm disculparea sau dărămarea auzării din partea d-lui Octav Minar!

Paturi de Fer - Paturi de Bronz -

Telefon 25/63

Paturi de Copii
găsiți la vechea
Fabrica de Mobile
GUTMAN MARCUS
Str. Sf.ii Apostoli, 72
Colț prin Cal. Rahovei

A apărut No. 1 Anul XXIII

din vechea, interesanta și folositoare revistă

Sănătatea și Viața Fericită

care pe lângă rubricile obișnuite conține următoarele articole foarte importante:

Tineri! păstrează-ți tineretea! — Hiperinstinctivii de azi. — Intre patru ochi (excese conjugale). — De unde vin copiii? — Valsul morții. — Oriarul igienic al elevilor de liceu. — Albumina în urină. — Îngrijirea părului femeilor. — Vărsăturile femeilor însărcinate. — Urmările benoragiei. — Cum se îmbățăză copiii? (cu numeroase ilustrațiuni). — etc. etc.

Precum și începutul romanului medical:

„Dece unele femei nu cunosc adevărata fericire”

Citiți acest număr și vă veți convinge că de interesantă și de folositoare este revista ilustrată „Sănătatea și Viața Fericită” care ar trebui să lipsască din nici o casă, din nici o bibliotecă. No. 1 costă numai 5 lei. — Abonamentul anual: 50 lei. — „Sănătatea” Triumfului 9, București